

УДК 368:330.341.1:338.24(477)

Покальчук О. К., аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

ЕКОСИСТЕМА СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Екосистема страхового бізнесу – це цифро-орієнтована мережа взаємозалежних компаній (страхових, фінансових, технологічних, сервісних) та користувачів, побудована страховиком або групою страховиків, яка забезпечує конкурентний та одночасно партнерський режим співпраці, використовуючи переваги цифровізації та відкритих платформ, щоб надавати клієнтам комплексні страхові послуги в єдиному середовищі [1-5].

Останні дослідження демонструють, що вплив екосистеми страхового бізнесу на відбудову економіки країни проявляється в наступному:

- ризик-менеджмент і дерегуляція – компенсація за втрати від бойових дій та покриття непередбачуваних випадків допомагає бізнесу приймати рішення про інвестиції, де інструменти страхування воєнних ризиків, підкріплені державною гарантією та створюють умови для кредитування та залучення іноземного капіталу;

- мобілізація капіталу та інвестиції – завдяки страхуванню, інвестиційні проекти отримують захист від воєнних ризиків, що робить їх привабливішими для донорів та приватних фондів. Необхідно, щоб під державні гарантії приходили великі міжнародні перестраховики, що дозволить розширити ліміти і знизити ставки;

- соціальний і регіональний вимір – покриття воєнних ризиків для фізичних осіб забезпечує соціальну підтримку: поліси страхування життя та здоров'я, компенсації за пошкоджене житло і транспорт сприяють стабільності сімейних бюджетів і зменшують навантаження на державні програми допомоги. Для внутрішньо переміщених осіб та ветеранів це інструмент повернення до економічної активності. Регіональні програми, які передбачають субсидування премій для тих, хто проживає поза фронтом, створюють стимули для відновлення бізнесу в західних та центральних областях.

Таким чином, розвиток екосистеми страхового бізнесу як інструмент післявоєнної відбудови економіки України повинен ґрунтуватися на наступних принципах [1; 3; 4]:

1. Законодавче забезпечення та інституційна структура – ухвалення закону про систему страхування воєнних ризиків має закласти чіткі правила, визначити ролі держави, страховиків і перестраховиків, а також механізми фінансування. Державна агенція повинна формувати стандарти оцінки ризиків, адмініструвати базу даних про обстріли та координацію з міжнародними партнерами.

2. Диференційоване тарифоутворення – використання платформ аналізу ризиків дозволяє встановлювати премії залежно від рівня загрози у конкретному регіоні, що зробить страхування доступнішим для бізнесу у відносно безпечних областях і мотивуватиме інвестиції.

3. Мобілізація приватного капіталу – необхідно залучати міжнародних перестраховиків, надаючи їм гарантії від уряду України, ЄС чи групи Світового банку. Фондові механізми, подібні до URGF чи DFC, мають забезпечити каталітичний ефект для

приватних інвестицій. Держава може розглянути можливість випуску структурованих облігацій з компонентом страхування, щоб залучити інституційних інвесторів.

4. Розвиток нових страхових продуктів – розширення переліку покритих ризиків (майнові, кредитні, медичні, аграрні) та інноваційні продукти на базі телематичних технологій чи parametric insurance можуть знизити адміністрування та пришвидшити виплати.

5. Навчання та підвищення довіри – рівень страхування в Україні низький не лише через брак продуктів, а й через недовіру. Потрібні програми фінансової грамотності, щоб пояснювати переваги страхового захисту та роль страхових виплат у відновленні. Регулятор має посилити контроль за платоспроможністю страховиків, щоб убезпечити споживачів.

6. Міжнародна координація – відбудова України є глобальним завданням, де необхідна координація між урядом, міжнародними організаціями (МВФ, Світовий банк, ЄБРР, ЄС), перестраховиками та донорами. Спільні програми повинні враховувати потреби різних секторів економіки та забезпечувати швидке реагування на загрози.

Отже, післявоєнна відбудова України потребує не лише фінансових ресурсів, а й ефективного інструментарію для управління ризиками [2; 4; 5]. Страховий бізнес – це невід’ємний елемент такої інфраструктури: він забезпечує захист від втрат, мобілізує капітал, стабілізує економіку та підтримує соціальну стійкість. Розвиток екосистеми страхового бізнесу, побудованої на державних гарантіях, міжнародному партнерстві та приватних інноваціях, здатний зняти один із головних бар’єрів для інвестицій. Запровадження національної системи страхування воєнних ризиків, підтримка міжнародних програм (Unity, URGF, гарантії MIGA і DFC), розширення участі приватних компаній та формування довіри населення можуть створити умови для стійкого економічного відновлення. Створення сприятливого середовища для страховиків і перестраховиків, забезпечення прозорості та відповідальності нададуть Україні шанс не лише відновити зруйноване, але й побудувати конкурентоспроможну економіку європейського зразка.

Список використаних джерел:

1. Кривенко, Ю. (2024). Розвиток страхового ринку України в умовах війни. *Економіка та суспільство*, (65). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-142>
2. Покорчак, С. (2024). Адаптація страхового ринку України в умовах воєнних ризиків. *Київський економічний науковий журнал*, (6), 115-122. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-6-16>
3. Пузирьова, П. В., & Ковальська, Ю. Г. (2021). Актуальні аспекти менеджменту організації страхового бізнесу. *Формування ринкових відносин в Україні*, 3 (130), 100-103. <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/16040>
4. Пузирьова П. В. Роль страхових компаній як стратегічного партнера у розвитку недержавного пенсійного забезпечення / П. В. Пузирьова, О. К. Покальчук // *Формування ринкових відносин в Україні*. – 2024. – № 12 (283). – С. 204-213. [10.5281/zenodo.15039512](https://doi.org/10.5281/zenodo.15039512)
5. Ключка, О., & Богріновцева, Л. (2024). Розвиток страхування в Україні в умовах ризиків пандемії та війни. *Економіка та суспільство*, (70). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-15>